



مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد



۲۰۲۶/۰۴/۲۴

داکتر نوراحمد خالدی

پاسخ به ن جلیلزاد/لمبه رنگریز / ناصر ختیخ

با احترام به پیشنهاد محترم قیس کبیر متصدی و بسایت افغان جرمن-آنلاين خود را ناگزیر میدانم به سوالات شخص مجهول الهویه ن جلیلزاد که در جای دیگر زیر عنوان لمبه رنگریز مینویسد و جای دیگر زیر نام ناصر ختیخ از پشت پرده سوال میکند به ترتیب آتی پاسخ دهم:

سوال اول:

سوال اول: اگر ۱۷۰۹ سال استقلال افغانستان است، کدام معاهده بین المللی این استقلال را به رسمیت شناخته؟ نام آن معاهده، طرفین آن و تاریخ امضایش را بگوئید، ذکر کنید.

جواب سوال اول: این شخص آنقدر از تاریخ بی خبر است که نمیداند 317 سال قبل حتی کشور امریکا موجود نبود و کشورهای دولت-ملت اروپایی تازه شکل می گرفتند و پدیده بی بنام جامعه بین المللی و "معاهده بین المللی" موجود نبود.

سوال دوم:

کدام دولت خارجی در سال ۱۷۰۹ افغانستان را به عنوان کشور مستقل به رسمیت شناخت؟ یک نمونه — فقط یک نمونه — بیاورید،

جواب سوال دوم: میرویس خان هوتکی، نه تنها بر سیطره دوصدساله صفویان پایان داد، بلکه نطفه حاکمیت ملی و استقلال سیاسی را در پهنه ای که بعدها «افغانستان» نامیده شد، غرس نمود. قیام میرویس خان غازی، تنها یک شورش نظامی علیه مظالم «گرگین» نبود؛ بلکه یک حرکت خردمندانه مبتنی بر «مشورت»، «میثاق ملی» و «مشروعیت حقوقی» بود که از بطن جرگه های مردمی برخاسته بود. دولت های هوتکی برای ۲۶ سال بالای بخش های بزرگی از سرزمین های افغانستان امروزی حکومت کردند و به علاوه قادر شدند امپراطوری صفوی را ساقط نموده برای هشت سال بالای قلمروهای آن نیز حکومت کنند. بدین گونه افغان ها قادر شدند یک هویت مستقل ملی برای خود ایجاد کرده و برای اولین بار یک دولت مستقل بومی را در این سرزمین ایجاد نمایند. در آن زمان از چه دولتی انتظار داشتید حاکمیت میرویس خان را برسمیت بشناسد؟ در آن زمان اطراف افغانستان را قدرت هایی اداره میکردند که کشور به معنی امروزی نبودند مانند چندین بار در بخارا، سلسله گوکانی در هند، و سلسله صفوی در فارس که توسط هوتکیان سرنگون شدند. کشور امریکا موجود نبود و ممالک اروپایی در جنوب آسیا جای پای نداشتند. نشانه رسمیت شناخته این حاکمیت سکه های اشرفی طلا است که تا امروز در ایران به همی نام اشرف افغان معرو و مورد معامله اند.

سوال سوم:

میرویس خان در ۱۷۰۹ از کجا تا کجا را آزاد کرد؟ آیا مرزهای این "کشور مستقل" را می توانید روی نقشه نشان دهید؟

جواب سوال سوم: میرویس خان در ۱۷۰۹ قندهار و حوالی آنرا از سلطه صفویان آزاد ساخت، حملات متعدد بعدی صفویان را در حوالی فراه به شکست مواجه ساخت و سنگ تهاداب اولین دولت ملی افغان را بر زمین گذاشت. با حاکمان گورکانی هند به تفاهم رسید که به مناطق پشتون نشین غرب دریای سند تجاوز نکنند. با استفاده از این فرصت اسدالله خان ابدالی هرات نیز را از حاکمیت صفویان نجات داد. پسرش شاه محمود اصفهان را فتح کرد. شاه اشرف افغان تمام ایران امروزی را شامل قلمرو خود ساخت. دولت های هوتکی، در همدستی با ابدالیان هرات، برای ۲۶ سال بالای بخش های بزرگی از سرزمین های افغانستان امروزی حکومت کردند و به علاوه قادر شدند

امپراطوری صفوی را ساقط نموده برای هشت سال بالای قلمروهای آن نیز حکومت کنند. نقشه قلمروهای حاکمیت هوتکیان از پختونخواه تا سرحد عراق تحت حاکمیت عثمانیها امتداد داشت. این نقشه را در زیر میگذارم.

سوال چهارم:

اگر افغانستان در ۱۷۰۹ مستقل شد، پس چرا تا ۱۹۱۹ سیاست خارجی اش در دست بریتانیا بود؟ این دویست سال "استقلال" را چگونه توضیح می‌دهید؟

جواب سوال چهارم: جالب است، هیچ افغان از کلمه "دویست" استفاده نمی‌کند بلکه کلمه دو صد را بکار میبرد. حالا دانستم این شخص "ن جلیلزاد" حتما ایرانی است که تا این حد با قاعد ملی افغانستان میرویس خان نامدار در خصومت است. باز هم این شخص آنقدر از تاریخ بی اطلاع است که نمیداند انگلیسی ها برای اولین بار صد سال بعد از قیام میرویس خان هوتکی یعنی در سال 1809 م رسماً با اعزام سفیر در وجود مونت سٹیوارت الفونستون به دربار شاه شجاع در پشاور با دولت امپراتوری درانی افغان مقابل شدند. اگر منظور این خانم (لمبه رنگریز) یا آقا (ن جلیلزاد) معاهده گندمک باشد (1879 م) باز هم می بینیم که برای 70 سال بعدی هم انگلیسها هیچ نقشی و کنترولی بالای دولت درانی افغان نداشتند. به این حساب این جلیلزاد/لمبه رنگریز نمی دانست که از دوصد سال ادعایی او در 170 سال افغانستان نه تنها کشور مستقل بود بلکه کنترل تمام امور خود را به بعهده داشت. **معاهده گندمک**، در گندمک در راه کابل تا جلال آباد به تاریخ ۲۶ می ۱۸۷۹ م. میان امیر محمد یعقوب خان نواسه امیر دوست محمد خان و «سر لوئیس کیوناری عقد شد. حادثه‌ای کلیدی در جنگ دوم افغان و انگلیس بود. او که بر اساس معاهده گندمک به کابل اعزام شده بود، در پی قیام مردم و حمله سربازان افغان به اقامتگاهش در بالاحصار کشته شد. کیوناری به عنوان نماینده سیاسی بریتانیا برای نظارت بر سیاست خارجی افغانستان و پیشبرد منافع بریتانیا پس از معاهده گندمک در کابل مستقر شده بود. این معاهده با کشته شدن سر لوئیس کیوناری (Louis Cavagnari)، نماینده بریتانیا، در ۳ سپتامبر ۱۸۷۹ (۱۲ سنبله ۱۲۵۸ ه.ش) در کابل، از جانب مردم کابل فسخ شد.

سوال پنجم

معاهده‌ی راولپندی ۱۹۱۹ یک سند حقوقی موجود و قابل رویت است. سند معادل آن برای ۱۷۰۹ کجاست؟ در کدام آرشیو، کدام کتابخانه، کدام موزیم نگهداری می‌شود؟

جواب سوال پنجم: این سوال نهایت عمق بی خبری سوال کننده را از تاریخ نشان میدهد و این آقا/خانم نمیداند که 317 سال قبل هیچ سیستم بین المللی در جهان برای تنظیم روابط بین الدول موجود نبود. حتی کشور امریکا موجود نبود. منابع معتبر گواه بر نیوغ سیاسی میرویس خان است. چنانکه سر جان ملکم (دیپلمات انگلیسی) در اثر ماندگار خود، «تاریخ ایران» (چاپ لندن، ۱۸۱۵ م، جلد اول، ص ۶۰۶)، به نقل از جوناس هانوی که معاصر وقایع بود، صراحتاً ذکر می‌کند که میرویس خان پس از پیروزی، رسماً اعلام پادشاهی نمود و برای تثبیت اقتدار ملی، دستور داد تا بنامش سکه ضرب کنند. این اقدام، طبق عرف دیپلماتیک آن عصر، عالی‌ترین نشان استقلال یک قلمرو محسوب می‌شد. بر روی این سکه‌های تاریخی، بیتی نقش بست که تا امروز سندی بر آرمان‌های والای اوست:

"سکه زد بر در هم در دارالقرار قندهار
خان عادل شاه عالم میرویس نامدار"

(1974 م استاد خلیل اله خلیلی، مجله ژوندون از قول تذکره نویسان عرب)

سوال ششم: اگر میرویس خان بنیان‌گذار افغانستان مستقل بود، چرا بعد از مرگش امپراتوری هوتکی فروپاشید و افغانستان دوباره زیر سلطه‌های مختلف رفت؟ استقلال واقعی چنین شکننده است؟

جواب سوال ششم: باز هم این آقا/خانم نمیداند که بعد از مرگ میرویس خان امپراتوری هوتکی ساقط نشد و شکننده نبود بلکه پسرش فارس را هم اشغال کرد و دولتهای هوتکی تا سال 1738 م یا اشغال قندهار توسط نادر شاه افشار ادامه پیدا کرد.

سوال هفتم:

جامعه‌ی بین‌الملل، سازمان ملل، و تمام اسناد دیپلماتیک جهان ۲۸ اسد ۱۲۹۸ را روز استقلال افغانستان می‌شناسند. بر اساس کدام سند بین‌المللی می‌خواهید این واقعیت را تغییر دهید؟

جواب سوال هفتم: این آقا و هم فکران او کاملاً از مقصد ما اشتباه فهمیده اند. من هرگز بدنبال هیچ تغییری در موقف بین المللی افغانستان نیستم. هدف من و همفکران من این است تا مردم ما و بخصوص نسلهای آینده بدانند که افغانستان بعد از قیام سال 1709م میرویس خان هوتکی هرگز مستعمره کدام کشور دیگری نبوده است. دوران اشغال نه ساله نادرشاه افشار، صرف یک اشغال نظامی بود که با تدبیر احمدشاه ابدالی در 1747م خاتمه یافت و دوران معاصر دولت افغانستان به میان می آید. از سال 1880م در عصر امیر عبدالرحمن خان، متعاقباً در وقت حبیب الله خان و بعداً امان الله خان حتی یک افسر، سرباز انگلیسی در افغانستان نبودند. تنها تغییری که عقد معاهده 1919م راولپندی بوجود آورده این بود که بعد از آن سفارت روسیه بلشویکی در افغانستان باز شد. در غیر آن سفیر جرمنی در عصر حبیب الله خان در کابل بود و سفیر روسیه تزاری در عصر امیر شیر علی خان در کابل اقامت داشتند.

سوال هشتم:

آیا خود میرویس خان هوتکی ادعا کرد که "افغانستان مستقل" تأسیس کرده؟ این ادعا در کدام منبع اولیه تاریخی نوشته شده و در همان دوره، ثبت شده است؟

جواب سوال هشتم: بلی اعلان پادشاهی کرد و بنام خود سکه ضرب زد. به جواب سوال پنجم مراجعه کنید.

سوال نهم:

قیام ۱۷۰۹ یک قیام قندهاری در برابر صفویان بود. هرات، کنرها، کابل، بلخ، بدخشان در آن زمان کجا بودند و آیا در این "استقلال" شریک بودند؟

جواب سوال نهم: جرقه قیام از یک نقطه شروع میشود مانند مبارزات آزادی خواهی امریکا که از بوستون آغاز گردید و چندین سال را در بر گرفت تا ساسری شد. به تعقیب قیام قندهار، قیام هرات در سال 1717م انجام یافت و بالاخره حاکمیت دولت هوتکی از مناطق پشتون نشین، کابل و جنوب هندوکش تا سرحد عراق عثمانی را احتوا نمود.

سوال دهم:

اگر ۱۷۰۹ را روز استقلال بدانیم، پس جنگ های اول، دوم و سوم افغان و انگلیس برای چه بود؟ مگر یک کشور مستقل دوباره برای استقلال می جنگد؟

جواب سوال دهم: بی خبری این خانم/آقا از تاریخ شگفت انگیز است! جنگ های اول و دوم افغان و انگلیس برا دفع تجاوزات انگلیسها و برای جلوگیری از توسعه قلمرو مستعمراتی هند برطانوی بود نه برای احراز استقلال افغانستان. افغانستان مستقل موجود بود و شجاعانه از استقلال خود دفاع میکرد.

سوال یازدهم:

امان الله خان در ۱۹۱۹ برای چه چیزی جنگید؟ اگر افغانستان از ۱۷۰۹ مستقل بود، جنگ سوم افغان-انگلیس چه ضرورتی داشت؟

جواب سوال یازدهم: امان الله خان در سال 1919م در وقت تاج گذاری خود افغانستان را یک کشور آزاد و مستقل اعلان کرده بود و انگلیس ها هیچ مخالفتی با آن نکرده بودند. هدف امان الله خان به تشویق آزاد خواهان هند آزادی مناطق از دست رفته با معاهده دیورند بود. اُستونهای آنطرف خط دیورند برای همین منظور در جنگ او شریک شده بودند و از آتش پس راولپندی 1919 خوشحال نبودند.

سوال دوازدهم:

این نظریه چرا دقیقاً در سال های اخیر مطرح شده؟ کدام منفعت سیاسی، داخلی یا خارجی — از حذف امان الله خان از حافظه ملی سود می برد؟

جواب سوال دوازدهم: این سوال نشان میدهد که این آقا/خانم و خانم تا چه اندازه از سیاستهای موجوده در افغانستان بی خبر است. اینجا موضوع خدا نا خواسته حذف امان الله خان هرگز مطرح نیست. هدف آن است تا ما دو دسته به مخالفان و دشمنان افغان و افغانستان تبری ندهیم تا ریشه های افغانستان را قطع کنند. قلم بدستان و تیورپسن های ضد افغان و افغانستان کسانی مانند مجیب رحیمی، عبدالخالق لعلزاد، عزیز آراینفر، و امثالهم، ادعا میکنند که کشور مستقل افغانستان به مثابه یک واحد سیاسی از زمان عبدالرحمن خان بوجود آمده است. خالق لعلزاد می نویسد که سرحدات افغانستان در وقت عبدالرحمن خان تثبیت شده و استقلال آن در زمان امان الله خان بنا بر آن افغانستان به حیت یک واحد سیاسی بعد از امان الله خان بوجود آمده است. آیا با این برداشت از تاریخ افغانستان موافق هستید؟ خوب اگر با تعریف دولتها بر اساس تیوری ملت-دولت موافق باشید به همین نتیجه می رسید. اما واقعیت آن است که تهداب این کشور را آزادی این سرزمین از قید اسارت صفویها توسط میرویس خان هوتک گذاشته شد و توسط احمدشاه ابدالی تکمیل گردید.

سوال سیزدهم:

اگر این بحث علمی است، چرا طرفداران آن از مناظره‌ی مستند با مورخان مستقل و بی‌طرف طفره می‌روند؟ علم از مناظره نمی‌ترسد، پس چرا می‌ترسند؟

جواب سوال سیزدهم: باز هم این شخص از واقعیت کاملاً بی‌خبر است. ما هیچوقت از مناظره علمی با هیچ کسی طفره نرفته ایم دعوتنامه برای اشتراک در سیمینار علمی 21 اپریل دو روز قبل برای اشتراک همه علاقمندان بصورت آزاد در رسانه‌ها و در گروه‌های فیسبوکی و واتس‌آپ با لنک اشتراک مجلس گوگل میت نشر شده بود و این شخص که این سوال را میکند خود در مجلس زیر نام "ناصر ختیخ" اشتراک کرده بود و ازادانه سوال هم نمود. علاوه بر آن در مناظره‌های محترم حبیب هوتکی با اعظم سیستانی و سید ذاکرشاه سادات اشتراک کرده ایم و سیمینارهای علمی انجمن تاریخ افغانستان سیمینارهای دروازه‌های باز است.

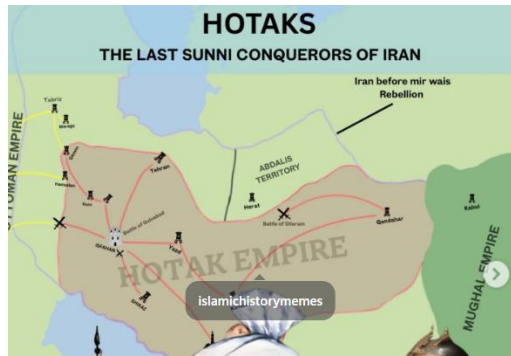
سوال چهاردهم:

تغییر روز استقلال چه تأثیری بر هویت ملی اقوام غیرپشتون افغانستان دارد؟ آیا این تغییر، وحدت ملی را تقویت می‌کند یا تضعیف؟

جواب سوال چهاردهم: طوریکه قبلاً گفته شد هدف ما شناسایی اهمیت سترگ قیام 1709م میرویس خان هوتک به عنوان معمار استقلال افغانستان است و این عمل چون یک حقیقت تاریخ است وحدت ملی را تقویت میکند.

سوال پانزدهم:

اگر فردا کشوری دیگر ادعا کند که روز استقلال افغانستان را به رسمیت نمی‌شناسد، چون خودتان آن را زیر سوال برده‌اید، در برابر آن چه خواهید گفت؟
سوال پانزدهم: این سوال آنقدر کودکانه است که حاجت به جواب ندارد!



warriorsofummah 32 w
In 1709, Mirwais Hotak freed Kandahar from Safavid rule, founding the first Afghan-led state. He united the Ghilzai tribes and became a symbol of Afghan independence and resistance. His son, Mahmud Hotak, conquered Isfahan in 1722, ending the Safavid Empire and ruling as Shah of Persia. Ashraf Hotak continued the fight, resisting Nader Shah and holding power through war and diplomacy. Though the empire fell in 1738, the Hotaks left a legacy of Afghan courage, unity, and imperial ambition.

<https://youtu.be/bH91PLXJ9wQ?si=t9iUVQW8qnEhNci3>



آرشیف: مطالب نشر شده نور احمد خالدي

د پانو شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په خیر و لولئ